



07.09.2015

Sj/5

**§ 828**

**V 23.9.2015, Valtuutettu Petra Malinin aloite katutaiteen edistämisestä Helsingissä**

HEL 2015-003839 T 00 00 03

**Päätös**

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Petra Malinin aloitteen loppuun käsittelyksi.

**Esittelijä**

apulaiskaupunginjohtaja  
Ritva Viljanen

**Lisätiedot**

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054  
leena.mickwitz(a)hel.fi

**Liitteet**

1 Valtuutettu Petra Malinin aloite

**Muutoksenhaku**

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

**Päätösehdotus**

Päätös on ehdotuksen mukainen.

**Esittelijän perustelut**

Valtuutettu Petra Malin ja 32 muuta valtuutettua ovat esittäneet, että Helsinki edistäisi katutaiteen tekemistä esimerkiksi valitsemalla katutaiteen pilottialueen, jossa alueen asukkaat saisivat yhdessä katutaiteilijoiden kanssa suunnitella katutaideteoksia. Mahdollisina rahoituslähteinä aloitteessa viitataan Lähiörahastoon ja toisaalta prosenttirahaperiaatteeseen.

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 22 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää valtuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua.

Aloitteen johdosta annetuissa yleisten töiden lautakunnan ja nuorisolautakunnan sekä taidemuseon johtokunnan lausunnossa suhtaudutaan katutaiteen edistämiseen myönteisesti. Lausunnoissa on hahmoteltu erilaisia tapoja löytää katutaiteelle sopivia tiloja, samoin



07.09.2015

Sj/5

kuin tapoja edistää näitä hankkeita. Kaikissa lausunnoissa korostetaan virastojen välisen yhteistyön tärkeyttä. Yhteistyö onkin entisestään tiivistynyt.

Kaupunginhallitus toteaa, että graffiti- ja katutaiteen hankkeiden käsittelylle on perusteltua laatia pelisäännöt, joilla täsmennetään hankkeiden etenemistavat, ja varmistetaan tiedon kulku virastojen välillä. Pelisäännöissä voidaan myös täsmentää, miten taiteilijoiden kanssa tehdään yhteistyötä ja miten alueiden asukkaat ja muuta kaupunkilaiset otetaan mukaan suunnittelutyöhön.

Kaupunginhallituksen mielestä nuorisosiainkeskukselle kuuluu luontevasti vetovastuu katutaide- ja graffitihankkeissa, tiiviissä yhteistyössä kaupungin eri hallintokuntien kanssa. Vastaavasti nuorisosiainkeskus on luonteva taho käynnistämään pelisääntöjen valmistelun.

Lausunnoissa suhtaudutaan myönteisesti myös katutaiteen pilottialueen valitsemiseen. Tällainen pilottihanke voi toimia pohjana myös pelisääntöjen valmistelulle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja  
Ritva Viljanen

Lisätiedot

Leena Mickwitz, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36054  
leena.mickwitz(a)hel.fi

**Liitteet**

1 Valtuutettu Petra Malinin aloite

**Päätöshistoria**

Yleisten töiden lautakunta 19.05.2015 § 241

HEL 2015-003839 T 00 00 03

Lausunto

Yleisten töiden lautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Yleisten töiden lautakunta toteaa valtuustoaloitteen katutaiteen edistämisestä olevan kannatettava. Rakennusvirasto hallinnoi yleisiä alueita eli katuja ja viheralueita ja myöntää sijoituslupia sekä väliaikaiselle että pysyväälle katutaiteelle.



Sopivimmat paikat katutaiteelle yleisillä alueilla voidaan kartoittaa yhteistyössä nuorisosiankeskuksen, kulttuurikeskuksen ja taidemuseon kanssa. Kartoitus on mahdollista toteuttaa kaikille avoimena kerro kartalla -kyselynä. Ehdotetuista paikoista sopivimmat varataan katutaiteelle. Samassa yhteydessä on mahdollista luoda ja kehittää toimintatapaa yhdessä taitelijoiden ja kaupungin kanssa.

Yleisten töiden lautakunnan mielestä Helsingissä voisi myös olla alue tai kaupunginosa, joka profiloituisi erityisesti katutaiteen ja osallistavan asukasyhteistyön alueena. Tällainen kaupunginosa voisi sijaita esimerkiksi jonkin aluerakentamisprojektin alueella. Pilottihankkeesta saatavat kokemukset voisivat jalostua jatkossa myös muita vastaavanlaisia osallistavia hankkeita tukeviksi yhteistyö- ja toimintamalleiksi. Tämä rohkaisisi niin ideoiden esittäjiä kuin viranhaltijoita mahdollistamaan kaupunkikulttuurin rikastumista.

#### Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus pyytää yleisten töiden lautakunnan lausuntoa valtuutettu Petra Malinin aloitteesta koskien katutaidetta 29.5.2015 mennessä.

Monet kaupunkielämää elävöittävät ehdotukset koskevat useampia virastoja. Käsittelyprosessit ovat usein valitettavan monimutkaisia ja siksi hitaita. Lisäksi ehdotuksissa vastuita ja veloitteita ei olla aina mietitty etukäteen. Tämä hankaloittaa ehdotusten toteutumisen mahdollisuuksia.

Rakennusvirastolla ei ole mahdollisuuksia esimerkiksi huolehtia katutaiteen ylläpidosta, kuten puhdistamisesta ja maalauspinnojen kunnostamisesta. Vastuu katutaideteoksesta tulee olla hankkeeseen ryhtyvällä tai teoksen omistajalla.

Rakennusvirasto pitää hyvänä mallia, jossa sopimuskumppaneina ovat kaupunki ja yhdistys tai muu järjestäytynyt taho yksityishenkilön sijaan. Tällöin sopimuskäytännöt ovat selkeämmin määriteltävissä molempien osapuolten yhteisten näkemysten mukaisina. Malli on käytössä esimerkiksi kaupunkiviljelijöillä. Malli helpottaisi sekä katutaiteilijoita että lupien käsittelijöitä nopeuttaen käsittelyaikoja ja edesauttaen ehdotusten toteutumista.

#### Käsittely

19.05.2015 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Esittelijän muutos: Poistetaan ensimmäisen kappaleen jälkeen oleva väliotsikko "Tiivistelmä".



Yleisten töiden lautakunta päätti yksimielisesti muuttaa lausuntoehdotuksen neljännen kappaleen ensimmäisen virkkeen kuulumaan seuraavasti: "Yleisten töiden lautakunnan mielestä Helsingissä voisi myös olla alue tai kaupunginosa, joka profiloituisi erityisesti katutaiteen ja osallistavan asukasyhteistyön alueena."

Esittelijä

kaupunginarkkitehti  
Jukka Kauto

Lisätiedot

Pia Rantanen, suunnitteluvastaava, puhelin: 310 38812  
pia.rantanen(a)hel.fi

Taidemuseon johtokunta 19.05.2015 § 37

HEL 2015-003839 T 00 00 03

Lausunto

Taidemuseon johtokunta antoi seuraavan lausunnon Petra Malinin ja muiden allekirjoittamasta valtuustoaloitteesta katutaiteen edistämisestä Helsingissä.

Aloitteessa todetaan, että: "Katutaide eli rakennusten seiniin tai esimerkiksi muureihin tai alikulkutunneleihin maalattu taide on taidemuotona helposti saavutettavaa ja kaikkien ulottuvilla olevaa. Sillä voidaan luoda kaupunginosalle omaa identiteettiä tai lisätä kaupunginosien kiinnostavuutta esimerkiksi turismin näkökulmasta.

Monissa Euroopan kaupungeissa katutaide on nähty positiivisena lisänä kaupunkikuvaan ja joissakin kaupunginosissa katutaiteen tekemiseen kannustetaan. Esimerkiksi Rooma on alkanut elävöittää lähiöitä ja teollisuusalueita katutaiteella. Roomassa alueen asukkailla on myös ollut mahdollista osallistua alueensa katutaideteosten suunnitteluun yhdessä katutaiteilijoiden kanssa. Myös Vantaalla on lähdetty kehittämän Myyrmäen kaupunginosaa katutaiteen erityisalueena.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Helsinki edistäisi katutaiteen tekemistä esimerkiksi valitsemalla katutaiteen pilottialueen, jossa alueen asukkaat saisivat yhdessä katutaiteilijoiden kanssa suunnitella alueelle katutaideteoksia. Yksi tapa rahoittaa toiminta voisi olla lähiörahasto. Uusilla alueilla on saatu hyviä kokemuksia taideteoksiin käytettävästä prosenttiperiaatteesta. Asiassa voitaisiin tehdä myös yhteistyötä nuorisoasiainkeskuksen kanssa."



Taidemuseo suhtautuu myönteisesti ajatukseen katutaiteen edistämisestä Helsingin kaupungin alueella. Taidemuseo toteaa, että uusilla asuinalueilla on mahdollista toteuttaa tilapäisiä katutaiteiteoksia alueiden rakennusaikana. Prosenttiperiaatetta on mahdollisuus käyttää myös muunlaisten teosten toteuttamisessa: Taidemuseo on tuottanut prosenttiperiaatehankkeena Janne Siltasen kaupunkitaideteoksen "Love Helsinki" Baanalle. Baana onkin yksi mahdollinen paikka katutaiteelle, mutta myös muita vaihtoehtoisia paikkoja tulisi selvittää.

Taidemuseo toteaa, että olisi hyvä tutkia mahdollisuudet edistää katutaiteen tekemistä, esimerkiksi valitsemalla katutaiteen pilottialueen Helsingistä. Katutaide/kaupunkitaitteen mahdollisuuksia ei ole täysin hyödynnetty Helsingin kaupungissa. Taidemuseolla on mahdollisuus ottaa rooli katutaiteen tuottamisessa. Paras asiantuntemus katutaiteen alalta on tällä hetkellä kuitenkin Nuorisosiainkeskuksessa. Taidemuseo näkee, että katutaiteen tuottamisessa Helsingin katukuvaan tiivis yhteistyö Nuorisosiainkeskuksen, Kulttuurikeskuksen ja muiden toimijoiden kanssa tuottaisi parhaan tuloksen.

Lausunto kaupunginhallitukselle 29.5.2015 mennessä.

Esittelijä

taidemuseon johtaja  
Maija Tanninen-Mattila

Lisätiedot

Maija Tanninen-Mattila, taidemuseon johtaja, puhelin: 310 87008  
maija.tanninen(a)hel.fi  
Elina Leskelä, intendentti, puhelin: 310 87043  
elina.leskela(a)hel.fi  
Klas Fontell, arkkitehti/suunnittelija, puhelin: 310 87047  
klas.fontell(a)hel.fi

Nuorisolautakunta 12.05.2015 § 54

HEL 2015-003839 T 00 00 03

Lausunto

Nuorisolautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon.

Nuorisosiainkeskus on mielellään mukana edistämässä Helsingin asuinalueiden viihtyisyyttä katutaiteen keinoin. Tällä hetkellä kaupungissa on 12 pysyvää laillista maalausseinää sekä liikuteltava katutaidevaunu ja -auto, jotka toimivat maalauspintoina mm. erilaisissa asukastapahtumissa ja monilla festivaaleilla. Nuorisosiainkeskus käy keskustelua maalareitten kanssa, valvoo maalausseinien siisteyttä ja koordinoi maalaustapahtumia sekä maalausten dokumentointia.



07.09.2015

Sj/5

Kaupunkilaisten halusta osallistua maalaustapahtumiin kertoo liikuteltavien maalauspiintojen suosio – lähes koko kesä 2015 on jo varattu sekä auton että vaunun osalta. Katutaideseinät ovat olleet voimakkaasti esillä myös nuorten Ruuti-järjestelmän ja osallistavan budjetoinnin kautta esille nousseissa aloitteissa.

Ajatus katutaiteen pilottialueen valitsemisesta ja siellä toimimisesta asukkaita osallistaen on kannatettava ja nuorisoasiainkeskus antaa mielellään asiantuntemuksensa mahdollisen hankkeen käyttöön. Toivomme, että mahdollista pilottialuetta valittaessa myös alueen nuorten ääntä kuunneltaisiin ja valintaa ohjaisivat esim. nuorten alueelliset osallistavan budjetoinnin, RuutiBudjetin, hankkeet. Nuorisoasiainkeskuksen katutaide- ja graffititapahtumia ja laillisia maalauspaikkoja koordinoi Nuorten toimintakeskus Hapessa sijaitseva katutaidetoimisto.

Esittelijä

nuorisotoimenjohtaja  
Tommi Laitio

Lisätiedot

Ulla Laurio, toimistopäällikkö, puhelin: 310 70137  
ulla.laurio-makinen(a)hel.fi  
Antti Salminen, Mediatuottaja, puhelin: 31071609  
antti.j.salminen(a)hel.fi

**Postiosoite**

PL 10  
00099 HELSINGIN KAUPUNKI  
kaupunginkanslia@hel.fi

**Käyntiosoite**

Pohjoisesplanadi 11-13  
Helsinki 17  
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

**Puhelin**

+358 9 310 1641

**Faksi**

+358 9 655 783

**Y-tunnus**

0201256-6

**Tilinro**

FI0680001200062637

**Alv.nro**

FI02012566